

Η Ελληνική Οικονομία

Η Ελλάδα είναι μια ανεπτυγμένη χώρα, με ένα υψηλό επίπεδο διαβίωσης και "πολύ υψηλό" δείκτη ανθρώπινης ανάπτυξης. Κατατάσσεται 25η στον κόσμο το 2007 και 22η στον δείκτη του The Economist του 2005 για την ποιότητα ζωής παγκοσμίως.

Οι κύριοι μεγάλοι κλάδοι της Ελληνικής οικονομίας είναι ο τουρισμός, η ναυτιλία, η βιομηχανική παραγωγή τροφίμων, η επεξεργασία καπνού, η υφαντουργία, τα χημικά, τα προϊόντα μετάλλου, η μεταλλευτική και οι μονάδες διύλισης πετρελαίου.

Εντούτοις, η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα, όπως είναι η αύξηση των επιπέδων της ανεργίας, η γραφειοκρατία και η διαφθορά. Το 2009, η Ελλάδα κατέλαβε τη δεύτερη χαμηλότερη κατάταξη στην ΕΕ σύμφωνα, με το δείκτη Οικονομικής Ελευθερίας (μετά την Πολωνία), ενώ κατατάσσεται 81η παγκοσμίως. Η χώρα υποφέρει από υψηλά επίπεδα πολιτικής και οικονομικής διαφθοράς και χαμηλή ανταγωνιστικότητα συγκριτικά με τους Ευρωπαίους εταίρους της.

Ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομίας γύρισε σε αρνητικό πρόσημο το 2009 για πρώτη φορά από το 1993. Μια ένδειξη της τάσης υπερχρέωσης τα περασμένα χρόνια είναι το γεγονός ότι η αναλογία ιδιωτικών δανείων και καταθέσεων ξεπέρασε τις 100 μονάδες (αναλογία δηλαδή μεγαλύτερη του 1 προς 1) κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του έτους 2007. Μέχρι το τέλος του 2009, ως αποτέλεσμα του συνδυασμού της διεθνούς οικονομικής κρίσης και εσωτερικών παραγόντων (ανεξέλεγκτης σπατάλης μέχρι τις εκλογές του Οκτωβρίου 2009), η ελληνική οικονομία αντιμετώπισε την πιο σοβαρή της κρίση από το 1993, με το υψηλότερο δημόσιο έλλειμμα (κοντά σε αυτό της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου), καθώς και το δεύτερο υψηλότερο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ στην ΕΕ. Τα αυξανόμενα επίπεδα χρέους (στο 113% του ΑΕΠ το 2009) οδήγησαν σε υψηλό κόστος δανεισμού, που προκάλεσε μια σοβαρή οικονομική κρίση. Η Ελλάδα προσπαθεί να καλύψει το υπερβολικό δημόσιο έλλειμμα της στα ίχνη της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης.

Υπάρχει διαφορετικός δρόμος

« Φοβούμαι ότι δεν βρισκόμαστε στην αρχή διεξόδου από τη διεθνή καπιταλιστική κρίση, αλλά μάλλον στην αρχή νέων και πιο σύνθετων αδιεξόδων για τον παγκόσμιο καπιταλισμό, ο οποίος επιτείνει αντί να ανακόπτει τον αντικοινωνικό νεοφιλελεύθερο μονόδρομό του. Και αυτό διότι οδεύουμε σε μια νέα φάση διεθνούς οικονομικής στασιμότητας που θα συνοδεύεται με εκρηκτικά ελλείμματα, βουνα από δημόσια αλλά και ιδιωτικά χρέη, πλημμυρίδα κοπής νομισμάτων, αυξημένες τιμές πρώτων υλών και εμπορευμάτων, αδυναμία επενδυτικών ευκαιριών, αβυσσαλέες κοινωνικές ανισότητες, επιδείνωση του περιβάλλοντος και κυρίως αδυναμία δημιουργίας νέων

θέσεων

εργασίας.

Αν όμως για τη διεθνή οικονομία τα πράγματα μάλλον δεν είναι αισιόδοξα, η κατάσταση της ελληνικής οικονομίας μόνο απελπιστικές σκέψεις προκαλεί. Όλα τα οικονομικά δεδομένα της χώρας βαδίζουν από το κακό στο χειρότερο και κυρίως οι εξαγωγές, η βιομηχανία, οι κατασκευές, οι επενδύσεις αλλά και ο τουρισμός. Τώρα πλέον όλοι παραδέχονται ότι η χώρα έχει τεθεί σε τροχιά ύφεσης.

Αυτή την περίοδο ζούμε τη βαθιά χρεοκοπία όχι μόνο των κυβερνητικών πολιτικών αλλά και του πελατειακού κομματικοκρατικού νεοφιλελεύθερου μοντέλου που επέβαλαν το ΠΑΣΟΚ και η Νέα Δημοκρατία, τουλάχιστον την τελευταία εικοσαετία. Όσο διατηρείται στη ζωή αυτό το οικονομικό μοντέλο, το οποίο δυστυχώς υπερασπίζεται με πάθος ακόμη και σήμερα η ηγεσία της αξιωματικής αντιπολίτευσης, όσο, επίσης, συνεχίζονται οι κυβερνητικές πολιτικές που ενισχύουν γενναιόδωρα τις τράπεζες και τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους και επιχειρούν να αντιμετωπίσουν την έκρηξη της ανεργίας, η οποία στις πραγματικές της διαστάσεις τείνει να προσεγγίσει το 30%, με κάθε μορφής μαζικούς και επισφαλείς πελατειακούς διορισμούς στο Δημόσιο, τότε η ύφεση στην ελληνική οικονομία κινδυνεύει να γίνει βαθύτερη και μακρόσυρτη και να ακολουθηθεί από μία μακρόχρονη οικονομική στασιμότητα.

Το πρόβλημα για τη χώρα δεν είναι το ύψος του ελλείμματος του προϋπολογισμού αλλά το πού κατευθύνεται αυτό το έλλειμμα και αν επιχειρεί να καλύψει πραγματικούς παραγωγικούς και κοινωνικούς σκοπούς. Το πρόβλημα, επίσης, είναι ότι αυτό το έλλειμμα αξιοποιείται προκειμένου να εξαπολυθεί μια δημοσιονομική τρομοκρατία, με στόχο την περαιτέρω κατεδάφιση των μισθών, των συντάξεων, των εργασιακών σχέσεων και ό,τι έχει απομείνει από τις κοινωνικές κατακτήσεις. Τα

Το θέμα για την Ελλάδα δεν είναι τόσο το μεγάλο δημοσιονομικό έλλειμμα αλλά το μεγάλο έλλειμμα αποδοτικότητας της ελληνικής οικονομίας, το τρομακτικό παραγωγικό έλλειμμα (περιθωριοποίηση βιομηχανίας και αγροτικής παραγωγής) πρώτα απ' όλα στους σύγχρονους τεχνολογικά τομείς, και το πρωτοφανές έλλειμμα ενδογενούς δυναμικής της οικονομίας, αφού η ανάπτυξη όλα τα προηγούμενα χρόνια στηρίχτηκε κυρίως στα αυξημένα δημόσια και ιδιωτικά χρέη και στην παράδοση της χώρας στο πολυεθνικό κεφάλαιο. Από κει και πέρα αυτά τα προβλήματα επιτείνονται από την άνιση κατανομή εισοδήματος, την υποβάθμιση μισθών και συντάξεων και τη μεγάλη ανεργία. »

Το χρέος του 2010

Κατά τις πρώτες εβδομάδες του 2010 παρατηρήθηκε μια ανανεωμένη ανησυχία για το υπέρογκο δημόσιο χρέος. Ορισμένοι ισχυρίστηκαν ότι η δυσχερής θέση μερικών χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σήμερα είναι το αποτέλεσμα μιας δεκαετίας πολιτικών δανεισμού που επιδίωξαν τοπικοί διαμορφωτές της πολιτικής από κοινού με αυτάρεσκους κεντρικούς τραπεζίτες της ΕΕ. Πολλοί οικονομολόγοι έχουν προτείνει την επιβολή μιας δέσμης από διορθωτικές πολιτικές, για να ελέγξουν το δημόσιο χρέος, όπως την επιβολή δραστικών περιοριστικών μέτρων και ουσιαστικά υψηλότερους φόρους.

Μερικοί υψηλόβαθμοι Γερμανοί πολιτικοί αξιωματούχοι έφτασαν έως το σημείο να πούνε ότι τα επείγοντα μέτρα θα έπρεπε να επιφέρουν σκληρές ποινές στις χώρες που λαμβάνουν την Κοινοτική βοήθεια, όπως η Ελλάδα και η Ιρλανδία. Εντούτοις,

τέτοια σχέδια έχουν περιγραφεί ως απαράδεκτες παραβιάσεις της εθνικής κυριαρχίας των κρατών- μελών της ευρωζώνης και απορρίφθηκαν από χώρες στυλοβάτες της Ε. Ε. ,όπως η Γαλλία. Επίσης, ασκήθηκε σκληρή κριτική ενάντια στους κερδοσκόπους για χειραγώγηση των αγορών: η Άγκελα Μέρκελ έχει δηλώσει ότι "οργανισμοί που στηρίχθηκαν με δημόσια κεφάλαια εκμεταλλεύονται την δημοσιονομική κρίση στην Ελλάδα και αλλού".

Τον Απρίλιο του 2010 υπογράφηκε Μνημόνιο με το Δ. Ν. Τ., την Ε. Ε. και την Ε. Κ. Τ., ώστε να καλυφθεί η δανειακή ανάγκη της χώρας.

Αίτια της οικονομικής κρίσης

- ⊙ Μη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού από τις ελληνικές επιχειρήσεις λόγω της απουσίας μεγάλων παραγωγικών μονάδων στην Ελλάδα και εξαιτίας της κοντόφθαλμης οπτικής των Ελλήνων επιχειρηματιών.
- ⊙ Χρήση παλιών μεθόδων οργάνωσης της παραγωγής και στασιμότητα των τεχνικών μέσων λόγω της απουσίας κεφαλαίων και της απουσίας μακροπρόθεσμου σχεδιασμού.
- ⊙ Μη εκμετάλλευση των φυσικών πλουτοπαραγωγικών πηγών.
- ⊙ Έλλειψη προγραμματισμού στη δημόσια διοίκηση και κακώς οργανωμένες υπηρεσίες.
- ⊙ Έλλειψη κεφαλαίων για επέκταση της παραγωγής και αποθάρρυνση λόγω της γραφειοκρατίας των επενδυτών
- ⊙ Αύξηση του κόστους παραγωγής των προϊόντων.
- ⊙ Έλλειψη έργων υποδομής και απουσία κινήτρων για αποκέντρωση.
- ⊙ Αδίκη κατανομή του πλούτου και των οικονομικών υποχρεώσεων των πολιτών (εργασιακός πόλεμος ανάμεσα σε εργοδότες και εργαζομένους).
- ⊙ Έλλειψη ανθρωπιστικής παιδείας, επιφανειακή εκπαίδευση και μαζοποιημένη σκέψη στο ελληνικό σχολείο.
- ⊙ Κακή αξιοποίηση του τουρισμού.
- ⊙ Κακή διαχείριση των κοινών από την κυβέρνηση και τα κόμματα.

Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης

- ⊙ Δεν ικανοποιούνται καθόλου οι βιοτικές ανάγκες των πολιτών, δεν υπάρχει ευημερία.

- ⊗ Παρακμή της παιδείας, της έρευνας και της επιστήμης.
- ⊗ Παρακμή των τεχνών και των γραμμάτων, απουσία ή υπερβολική ψυχαγωγία.
- ⊗ Έλλειψη κοινωνικής πρόνοιας και περίθαλψης, με αποτέλεσμα οι πολίτες να νιώθουν ανασφαλείς και απαισιόδοχοι για το μέλλον τους.
- ⊗ Παρατηρούνται κοινωνικές εντάσεις και συγκρούσεις, πολιτική αστάθεια.
- ⊗ Κράτος εξαρτημένο, ανίσχυρο και ανυπόληπτο από τη διεθνή κοινότητα.

Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στους νέους

«Οι νέοι είναι τα θύματα της ανεργίας αλλά και της κρίσης γενικότερα. Αυτό αποτυπώνεται και στη χώρα μας, όπου η κρίση στην ελληνική οικονομία πλήττει ιδιαίτερα τη νεολαία. Αυτοί που υποφέρουν περισσότερο από την οικονομική κρίση είναι οι νέοι άνθρωποι, ηλικίας 15- 29 ετών. Η ανεργία στους νέους αγγίζει το 25% για το 2010, κάτι που σημαίνει ότι το μέλλον είναι παντελώς αβέβαιο και απαισιόδοχο. Το ίδιο απογοητευτικό φαινόμενο επικρατεί και στους μισθούς. Η εργασιακή, λοιπόν, ανασφάλεια σε συνδυασμό με την ακρίβεια έχουν ως συνέπεια να κρατούν όλο και περισσότερους νέους στο πατρικό τους σπίτι. Κι ενώ για κάποιους το επόμενο βήμα της ανεξαρτησίας φαντάζει μακρινό όνειρο, κάποιοι άλλοι το τόλμησαν αλλά τα ακριβά ενοίκια, οι λογαριασμοί και οι χαμηλοί μισθοί τους ανάγκασαν να το ξανασκεφτούν και να γυρίσουν στη σιγουριά της οικογενειακής εστίας. Επίσης, βλέπουμε την πατρίδα μας να χάνει το πιο πολύτιμο και παραγωγικό της κομμάτι τους νέους της, οι οποίοι ως άριστα εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε άλλες χώρες και θα διαπρέπουν εκεί. »

«Οι νέοι δηλώνουν ότι έχουν επηρεαστεί αρκετά από την οικονομική κρίση και έχουν αλλάξει τον τρόπο διάθεσης και διαχείρισης των χρημάτων τους. Ο μόνος τομέας που ακόμη δεν έχει επηρεάσει η οικονομική κρίση είναι οι εβδομαδιαίες τους έξοδοι. Ωστόσο, έχουν μειώσει το ποσό που διαθέτουν για τις προσωπικές τους αγορές και για τις διακοπές τους και έχουν αρχίσει να μπαίνουν στη διαδικασία ιεράρχησης των αναγκών τους, προκειμένου να εξοικονομήσουν χρήματα. Επιπλέον, θεωρούν ότι η οικονομική κρίση έχει αυξήσει σημαντικά την ανεργία, με αποτέλεσμα να δυσκολεύονται στην εύρεση εργασίας, ενώ τα έσοδά τους έχουν μειωθεί σημαντικά.

Η οικονομική κρίση φαίνεται να τους απασχολεί ιδιαίτερα, μια και δηλώνουν ότι φροντίζουν να ενημερώνονται σχετικά, τόσο από τα ΜΜΕ και το διαδίκτυο όσο και από άλλους φορείς και αποτελεί ένα από τα κυρίαρχα θέματα συζήτησης στις παρέες τους. Οι νέοι θεωρούν ότι βρίσκονται σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τους νέους άλλων χωρών και φαίνονται ιδιαίτερα προβληματισμένοι για τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης στη χώρα μας.

Εφημερίδα «Καθημερινή»

Τρόποι αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης

- ⊗ Αξιοποίηση των ικανοτήτων του παιδιού σε ένα σχολείο σύγχρονο, που παρέχει ανθρωπιστική παιδεία, ουσιαστική εκπαίδευση και διαμορφώνει ελεύθερους ανθρώπους με διευρυμένους ορίζοντες.

- ⊗ Εξέλιξη των τεχνικών μέσων και χρήση νέων μεθόδων οργάνωσης της παραγωγής.
- ⊗ Εκμετάλλευση των φυσικών πλουτοπαραγωγικών πηγών της χώρας και εύρεση κεφαλαίων για τη βελτίωση της παραγωγής.
- ⊗ Χρήση σωστού προγραμματισμού και μακροπρόθεσμης πολιτικής από την κυβέρνηση και σωστά οργανωμένες δημόσιες υπηρεσίες.
- ⊗ Μείωση του κόστους παραγωγής των προϊόντων και πάταξη της κερδοσκοπίας από μέρους διαφημιστών και επιχειρηματιών.
- ⊗ Έργα υποδομής και εκσυγχρονισμός των θεσμών.
- ⊗ Δίκαιη κατανομή του πλούτου και πάταξη της φοροδιαφυγής.
- ⊗ Κατάλληλη αξιοποίηση του τουρισμού.
- ⊗ Καλή διαχείριση των οικονομικών του κράτους από μέρους του κράτους και των κομμάτων.

Πηγές:

Κώστας

Αναστασιάδης

<http://sofiaepimorfosi2.blogspot.gr/search/label>

"Τα μέτρα για την ανάκαμψη"

"Αναμφίβολα, η κρίση αυτή επηρεάζει και επιβαρύνει άμεσα και την ελληνική οικονομία, αναδεικνύοντας, παράλληλα με τις βραχυχρόνιες επιπτώσεις, χρόνιες, διαρθρωτικές, και όχι συγκυριακές, αδυναμίες της. Σ' αυτή τη δυσμενή συγκυρία, η ελληνική κυβέρνηση, αναλαμβάνει διορθωτικές, στοχευμένες, πρωτοβουλίες, με στόχο:

- ⊗ Την ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας (με την ενίσχυση των πιστωτικών ιδρυμάτων και με την επιτάχυνση της χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων),
- ⊗ Την εγγύηση των καταθέσεων των αποταμιευτών και την προστασία των δανειοληπτών,
- ⊗ Τη στήριξη των επιχειρήσεων (με τη χρηματοδοτική εγγύησή τους, τις πρωτοβουλίες για την επιδότηση αντικατάστασης παλαιών και ενεργοβόρων κλιματιστικών μηχανημάτων, τα προγράμματα για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτηρίων),
- ⊗ Την ενίσχυση κλάδων και τομέων που πλήττονται περισσότερο από την κρίση (όπως είναι ο αγροτικός τομέας και οι κλάδοι του τουρισμού, της οικοδομής και της εμπορίας αυτοκινήτων),
- ⊗ Τη διανομή σημαντικού κοινωνικού μερίσματος (με τις αυξημένες δαπάνες και τις πρόσθετες πιστώσεις για την κοινωνική προστασία),
- ⊗ Την ενίσχυση των εσόδων (με παρεμβάσεις σε τομείς με μικρότερη φορολογική επιβάρυνση και με στόχο τη δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών) και
- ⊗ Την περιστολή των δαπανών (με τη συγκρατημένη εισοδηματική πολιτική και τις περικοπές στις ελαστικές δαπάνες).

Αυτές οι πρωτοβουλίες, οι οποίες και επικροτούνται από τους διεθνείς οργανισμούς, συμβάλλουν στην άμβλυση των συνεπειών της κρίσης και αναμένεται να ενισχύσουν τα δημόσια οικονομικά της χώρας. Όμως, καθώς περιορίζεται η οικονομική δραστηριότητα, τα περιθώρια για δημοσιονομική χαλάρωση είναι σχεδόν ανύπαρκτα (ο ΟΟΣΑ εκτιμά ότι οι επιπτώσεις της μειωμένης ανάπτυξης στο έλλειμμα θα ανέλθουν στο -2,5% για το 2009 και -4,2% για το 2010), ενώ

αναδεικνύονται μακροχρόνιες δημοσιονομικές και εξωτερικές ανισορροπίες (υψηλό δημόσιο χρέος και έλλειμμα ανταγωνιστικότητας)..

Είναι εμφανές ότι υπάρχει ανάγκη για ένα εθνικό πρόγραμμα που θα περιλαμβάνει δράσεις και πρωτοβουλίες, οι οποίες απαιτούν την προσήλωση της κυβέρνησης στην πραγματοποίησή τους. Με την επίδειξη υπευθυνότητας και συνέπειας, διορατικότητας και ρεαλισμού στη λήψη των αποφάσεων, με στόχο την οικονομική αποτελεσματικότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη, μακριά από ανέξοδες δόσεις υποσχесоιολογίας, αδιέξοδους δογματισμούς, μικροκομματικούς τακτικισμούς και ανεύθυνες προσεγγίσεις., οι πρωτοβουλίες αυτές θα κινούνται σε τρεις κατευθύνσεις:

1η κατεύθυνση: Πρωτοβουλίες σταδιακής διεύρυνσης των εσόδων, κυρίως μέσω της απλοποίησης του φορολογικού συστήματος.

2η κατεύθυνση: Δράσεις για τη σταδιακή μείωση των δημόσιων δαπανών, κυρίως μέσω της αναδιοργάνωσης στη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού.

3η κατεύθυνση: Πρωτοβουλίες στην κατεύθυνση των δομικών αλλαγών, όπως είναι το άνοιγμα των κλειστών επαγγελματιών και υπηρεσιών.. »

ΚΡΙΤΗΡΙΟ

Η κρίση που μαστίζει σήμερα τη χώρα μας είναι πάνω απ' όλα κρίση αρχών, κανόνων, αξιών, ιδανικών κρίση, τελικά, πολιτικής σκέψης και ηθικής

Προσπαθώ να πω με όση δύναμη δημόσιας φωνής διαθέτω ότι η οικονομική κρίση που μαστίζει σήμερα τη χώρα μας είναι πριν και πάνω απ' όλα

- ◆ κρίση αρχών, κανόνων, αξιών και ιδανικών,
- ◆ κρίση υπεύθυνων πολιτών με αίσθηση υποχρεώσεων και δικαιωμάτων,
- ◆ κρίση σκεπτόμενων πολιτών με δυνατότητα εκτιμήσεως προσώπων και πραγμάτων,
- ◆ κρίση ήθους και ηθικής,
- ◆ κρίση ευαισθησίας κοινωνικής,
- ◆ κρίση πολιτικής σκέψεως με όραμα και πολιτικών με συνείδηση ευθύνης, με πείρα ζωής και αίσθηση της πραγματικότητας,
- ◆ κρίση συναίσθησης της ουσίας και της σπουδαιότητας του πολιτισμού και της εν γένει καλλιέργειας του ανθρώπου,
- ◆ κρίση θρησκευτικής πίστης,
- ◆ κρίση εμπιστοσύνης σε πρόσωπα και θεσμούς (στον δάσκαλο, στον δικαστή, στον ιερέα, στον γιατρό, στον πολιτικό, στον δημοσιογράφο, στον δημόσιο υπάλληλο),
- ◆ κρίση σύνεσης και ορθοφροσύνης,
- ◆ κρίση αυτογνωσίας,
- ◆ κρίση στοχασμού για το τι είναι σημαντικό στη ζωή,
- ◆ κρίση...

Μπορώ εδώ να σταματήσω την απαρίθμηση των μορφών κρίσεως που γέννησαν, κατά βάθος, την οικονομική κρίση και να εστιάσω στην καρδιά της κρίσης: στην κρίση παιδείας που περνάει πολλά χρόνια τώρα η χώρα μας και που είναι αυτή η οποία υπέσκαψε, αν δεν διέλυσε ήδη, τον ιστό της ελληνικής κοινωνίας.

Η κρίση παιδείας, βαθύτερης δηλαδή και ουσιαστικής καλλιέργειας της προσωπικότητας

τού ατόμου, που πλήττει όχι μόνο τη χώρα μας αλλά τον ευρύτερο χώρο, αποπροσανατόλισε τον σύγχρονο άνθρωπο και υπονόμευσε τον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς του, τις επιδιώξεις, τις επιθυμίες, τις βιοτικές του προτεραιότητες, ολόκληρη τη ζωή τη δική του και των γύρω του. Η επιθυμία απόκτησης όλο και περισσότερων υλικών αγαθών εξελίχθηκε - ελλείπει ουσιαστικής παιδείας και ικανότητας ιεράρχησης αναγκών και επιδιώξεων- σε μανία καταναλωτισμού, με το πολυτελές αυτοκίνητο ή σπίτι, τα σινιέ ρούχα, το σκάφος, τις τραπεζικές καταθέσεις, τα κέρδη από το Χρηματιστήριο ή τον τζόγο να ανάγονται σε αυτοσκοπούς, η φοροδιαφυγή σε εξυπνάδα και το χρήμα σε μέτρο αξιολόγησης της επιτυχίας τού ατόμου. Χάθηκε το μέτρο. Έλειψε το όραμα. Παρατοποθετήθηκε το νόημα της ζωής. Το κυνήγι τού χρήματος έγινε αυτοσκοπός. Σε τέτοιες καταστάσεις μειώνονται οι αναστολές, εκλείπουν τα σημεία αναφοράς, χαλαρώνουν οι αντιστάσεις, αρχίζει η φθορά, επιδίδει η διαφθορά. Παύουν δηλαδή να λειτουργούν οι οδοδείκτες και οι δικλίδες ασφαλείας μιας πραγματικής παιδείας: οι σωστές αξιολογήσεις στη ζωή, το ήθος, η αίσθηση ευθύνης και, κυρίως, η αίσθηση ορίων. Μιλάμε, βέβαια, για μια πραγματική παιδεία η οποία έχει μεν ως βάση τη σχολική εκπαίδευση αλλά συνδιαμορφώνεται από πολλούς παράγοντες: τα ενδιαφέροντα καθενός, τις ποικίλες επιλογές του (κοινωνικές, πολιτικές, ηθικές, θρησκευτικές), τις ευαισθησίες του, τη διάθεση αυτομόρφωσης και την όλη σχέση του με τον πολιτισμό (με το βιβλίο, το θέατρο, τη μουσική, τον κινηματογράφο, τα εικαστικά, την επιστήμη, την ευρύτερη διάνοηση). Μιλάμε για μια παιδεία που-με ευθύνη τής Πολιτείας- προσφέρονται: ποιοτική δημόσια εκπαίδευση σε όλες τις βαθμίδες (σχολική εκπαίδευση- πανεπιστήμια), ευκαιρίες για ευρύτερη ποιοτική διά βίου εκπαίδευση, ποιοτικά κρατικά μέσα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας (ραδιόφωνο, τηλεόραση), συνεχής και αποδεδειγμένη έμφαση σε όλες τις μορφές τής τέχνης.

Είναι φανερό ότι μιλώντας για παιδεία δεν εννοώ τις απλές γνώσεις ή τους όγκους των ασύνδετων πληροφοριών που παρέχει ήδη η σχολική εκπαίδευση. Δεν αναφέρομαι στον «γραμματιζούμενο» αλλά στον «μορφωμένο» -διάκριση που κάνει εύστοχα η λαϊκή σοφία. Μιλάω για ένα σχολείο και μια γενικότερη παιδεία που μορφώνει πολίτες υπεύθυνους, σκεπτόμενους, καλλιεργημένους, κοινωνικά ευαίσθητους, πολίτες με ιδανικά, αρχές και αξίες, πολίτες που αγαπούν την πατρίδα τους και νοιάζονται γι' αυτήν, πολίτες με αναφορά σε ρίζες και παραδόσεις, πολίτες με ταυτότητα, που ξέρουν από πού έρχονται και πού πάνε, πολίτες που σέβονται τους θεσμούς και τιμούν τους συμπολίτες τους. Μόνο έτσι πιστεύω ότι μπορείς να αντιμετωπίσεις ριζικά ό,τι έχει φθείρει ψυχικά και διανοητικά σήμερα τον πολίτη και τον έχει εκτρέψει σε κάθε μορφής παρανομία και διαφθορά.

Λέγοντας αυτά, έχω συνείδηση ότι αναφέρομαι σε μια αντιμετώπιση των δεινών που μάς κατατρύχουν, η οποία απαιτεί χρόνο, δυνάμεις και, το κυριότερο, αλλαγή νοοτροπίας, αλλαγή εθνικής και κοινωνικής πλευσεως. Αλλά θα ήταν αφελές να πιστεύει κανείς ότι το πρόβλημα της φθοράς που έχουμε υποστεί ως κοινωνία και τού οποίου τώρα συνειδητοποιούμε μία μόνο πλευρά που είναι η οικονομική κατάρρευση, επιφανινόμενο και απόρροια ενός πολύ πιο σύνθετου και ουσιαστικού προβλήματος, ότι αυτό θα λυθεί ως διά μαγείας με κάποια καθαρώς οικονομικά μέτρα! Τα αίτια που το προκαλούν-και ανέφερα ένα από αυτά, το κατ' εμέ καθοριστικό- και αν ακόμη τώρα λυθεί το πρόβλημα της οικονομικής κρίσης, θα επαναφέρουν το πρόβλημα πολύ σύντομα, αν δεν υπάρξει ριζική στροφή. Και μια ακόμη διασάφηση. Η φθορά, η διαφθορά και ο αποπροσανατολισμός της ελληνικής κοινωνίας δεν περιλαμβάνει όλους τους Έλληνες. Είναι ευτυχώς πολλοί, και σε ορισμένα στρώματα της κοινωνίας οι περισσότεροι που δεν έχουν διαβρωθεί. Αυτοί είναι και η δύναμη στην οποία μπορεί να στηριχθεί η χώρα.

Και μια συχνή επωδός: τι κάνουν οι πνευματικοί άνθρωποι της χώρας; Μιλούν; Παίρνουν θέση; Βοηθούν; Απάντηση: το ζήτημα δεν είναι αν μιλούν, διότι είναι πολλοί αυτοί που

μιλούν δημόσια, που συζητούν, που προτείνουν. Το ζήτημα είναι αν τους ακούει κανείς... Και μάλιστα αν τους ακούν αυτοί που πρέπει πρώτα απ' όλα να μάθουν να ρωτούν.

Του Γ. Μπαμπινιώτη www.babiniotis.gr

Ο κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης είναι καθηγητής της Γλωσσολογίας, πρόεδρος του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, τ. πρόεδρος του Πανεπιστημίου των Αθηνών.

Πηγή Το Βήμα 30.4.2011

ΘΕΜΑ: Η κρίση της ελληνικής οικονομίας είναι μια διαπίστωση με την οποία όλοι συμφωνούν. Η βιομηχανική καθυστέρηση και η χαμηλή παραγωγικότητα αναφέρονται ως οι σημαντικότεροι συντελεστές της οικονομικής δυσπραγίας. Ο μέσος Έλληνας όμως παρουσιάζεται απροβλημάτιστος και αδιάφορος για το πρόβλημα, ενώ στην καθημερινή του ζωή έχει αποδυθεί στον αγώνα της ατομικής ευζωίας και του πλουτισμού.

Αναπτύξτε τις απόψεις σας για τις συνέπειες της συμπεριφοράς αυτής σε ατομικό και σε συλλογικό επίπεδο. Αν πιστεύετε ότι είναι εφικτή η αναστροφή της επικίνδυνης αυτής εξέλιξης, πώς μπορεί να επιτευχθεί;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Τείνει να εξελιχτεί σε ενδημικό φαινόμενο για την πατρίδα μας η οικονομική κρίση. Τις δυο τελευταίες δεκαετίες και με παροδικά φαινόμενα όξυνσης και ύφεσης ο δημόσιος λόγος έχει αναλωθεί σε σημαντικό ποσοστό στο οικονομικό πρόβλημα. Δεν είναι λίγες οι αναφορές στην ουσία του θέματος που επιτυγχάνουν μια αρκετά ακριβή κατά τη γνώμη μας προσέγγιση του προβλήματος και των αιτίων του. Οι πιο βαθυστόχαστες αναλύσεις θεωρούν ως βαθύτερη αιτία την επιδίωξη του ευδαιμονισμού που κατατρώει το μέσο Έλληνα και αποδεικνύει ότι και στο πρόβλημα αυτό ενυπάρχει ως γενεσιουργός παράγοντας η κρίση αξιών.

Z1 §1 Αίτια αυτής της συμπεριφοράς:

α. κρίση αξιών

β. χαμηλό πνευματικό επίπεδο

Z2 §6 Συνέπειες αυτής της συμπεριφοράς

α) σε άτομο

α1. σπατάλη δημιουργικού χρόνου

α2. πλήρης αδιαφορία και εγκατάλειψη του πνευματικού του επιπέδου

β1. το άγχος της επιβίωσης υπερβαίνει τα ανεκτά όρια

β2. αδιαφορία για τα κοινά

γ1. αβέβαιη η οικονομική αποκατάσταση (αφού η ατομική οικονομική θέση επηρεάζεται από εκείνη του συνόλου)

γ2. οικονομική ανελευθερία

δ1. αθέμιτος ανταγωνισμός

δ2. καταφυγή σε απάτες, κλοπές και άλλες παράνομες μεθόδους

β) σε σύνολο

α1. πολιτιστική καχεξία

α2. κρίση πολιτικού συστήματος: πελατειακές σχέσεις για εξασφάλιση θέσης στο δημόσιο

β1. μείωση παραγωγικότητας και παραγωγής

β2. οικονομική κρίση

β3. εξωτερικός δανεισμός

β4. εθνική εξάρτηση και υποτέλεια

Z3 §3 Τρόποι αναστροφής της επικίνδυνης αυτής εξέλιξης

α1. ενημέρωση για τις συνέπειες της κρίσης της εθνικής οικονομίας

α2. συνειδητοποίηση της άμεσης σχέσης της εθνικής οικονομικής πορείας με την ατομική

- β1. θεώρηση του επαγγέλματος όχι πια σαν μέσου αποκλειστικά για την επιβίωση αλλά και ως απασχόλησης δημιουργικής και ψυχικά επωφελούς.
- β2. επίδειξη διάθεσης συνεργασίας όλων των παραγωγικών τάξεων με θυσίες από όλες τις πλευρές.
- γ1. περιορισμός της καταναλωτικής μανίας
- γ2. για να επιτευχθεί ο περιορισμός αυτός, χρειάζεται να επανακαθορίσει ο άνθρωπος τις προτεραιότητες της ζωής του και τις αξίες που την κατευθύνουν

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Δεν είναι λοιπόν αυτή η μορφή συμπεριφοράς μια αποκλειστικά ατομική υπόθεση. Αντίθετα επαληθεύεται για άλλη μια φορά ότι ζώντας σε μια κοινωνία δεν είναι δυνατόν να ευημερεί κανείς για πολύ ως άτομο, ενώ η κοινωνία δυσπραγεί. Γι' αυτό είναι αδήριτη ανάγκη η μεταβολή της ατομοκεντρικής σημερινής νοοτροπίας.

Αναρτήθηκε από Θεοσίτης στις 5/13/2010 12:01:00 μ.